

TRESC:
Poz.:

ZARZĄDZENIA:

- 108 — Ministra Finansów z dnia 24 lutego 1959 r. w sprawie egzaminów kwalifikacyjnych dla biegłych księgowych 187
- 109 — Ministra Finansów z dnia 6 marca 1959 r. o zmianie zarządzenia z dnia 26 czerwca 1958 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od opłaty skarbowej niektórych grup osób lub niektórych przedmiotów tej opłaty 189
- 110 — Ministra Finansów z dnia 9 marca 1959 r. w sprawie ulg w podatku gruntowym oraz w spłacaniu należności Państwowego Funduszu Ziemi z tytułu inwestycji dokonywanych w gospodarstwach rolnych położonych na niektórych obszarach kraju 190
- 111 — Ministra Finansów z dnia 9 marca 1959 r. w sprawie obniżenia podstawy opodatkowania w podatku gruntowym z użytków rolnych VI klasy, położonych na niektórych obszarach kraju 191

OBWIESZCZENIE

- 112 — Polskiego Komitetu Normalizacyjnego z dnia 24 lutego 1959 r. w sprawie ogłoszenia ustanowionych przez Polski Komitet Normalizacyjny norm państwowych 192

108

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 24 lutego 1959 r.

w sprawie egzaminów kwalifikacyjnych dla biegłych księgowych.

Na podstawie § 9 ust. 2 uchwały nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Na listę biegłych, o której mowa w § 9 ust. 1 uchwały nr 332 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1957 r. w sprawie badania sprawozdań finansowych przedsiębiorstw państwowych działających według zasad rozrachunku gospodarczego (Monitor Polski Nr 73, poz. 438), może być wpisana, począwszy od dnia 1 stycznia 1961 r., wyłącznie osoba legitymująca się dyplomem biegłego księgowego.

2. Dyplom biegłego księgowego przyznawany jest osobie, która na egzaminie państwowym dla biegłych księgowych wykaze się kwalifikacjami rzeczoznawcy w zakresie rachunkowości co najmniej jednego działu gospodarki narodowej (przemysłu, handlu, budownictwa, rolnictwa lub łączności i transportu).

§ 2. 1. O dopuszczenie do egzaminu państwowego dla biegłych księgowych może ubiegać się osoba, która:

- 1) ukończyła 25 rok życia,
- 2) ma obywatelstwo polskie,
- 3) nie była dotychczas karana,
- 4) może wykazać się nienaganą opinią z przebiegu całej pracy zawodowej,
- 5) ma odpowiednią praktykę w zakresie rachunkowości jednostek gospodarki społecznej.

2. Praktyka, o której mowa w ust. 1 pkt 5, wynosi:

- 1) dla osób z ukończonymi wyższymi studiami ekonomicznymi lub prawniczymi — co najmniej cztery lata, w tym co najmniej dwa lata na stanowisku kierowniczym,
- 2) dla osób nie wymienionych w pkt 1 — co najmniej sześć lat, w tym co najmniej dwa lata na stanowisku kierowniczym.

§ 3. 1. Osoby czyniące zażość warunkom wymienionym w § 2 mogą złożyć do działającej przy Ministerstwie Finansów Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla biegłych księgowych (zwanej w dalszym ciągu w skrócie „PKE”) podanie o dopuszczenie do egzaminu państwowego dla biegłych księgowych. Do podania należy dołączyć dokumenty poświadczające spełnienie warunków określonych w § 2 oraz dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

2. Podstawowa opłata egzaminacyjna wynosi złotych czterysta. Ponadto wplaca się za każdy egzamin poprawko-

wy złotych sto oraz za egzamin uzupełniający z zakresu dodatkowej specjalności złotych dwieście pięćdziesiąt.

§ 4. 1. Państwowy egzamin dla biegłych księgowych zdaje się z pięciu grup przedmiotów, a mianowicie:

- grupy I, która obejmuje przedmioty dotyczące planowania, organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem określonego działu gospodarki narodowej,
- grupy II, która obejmuje rachunkowość przedsiębiorstwa określonego działu gospodarki narodowej,
- grupy III, która obejmuje statystykę, badanie i ocenę działalności gospodarczej przedsiębiorstwa określonego działu gospodarki narodowej,
- grupy IV obejmującej wiadomości z zakresu prawa,
- grupy V obejmującej przedmioty związane z metodą i techniką pracy biegłego księgowego.

2. Ramowy program egzaminu zawarty jest w załączniku do zarządzenia.

3. W razie niezdania egzaminu z jednej lub kilku grup przedmiotów do egzaminu poprawkowego przystąpić można nie wcześniej niż po upływie pół roku.

§ 5. 1. Państwowy egzamin dla biegłych księgowych składa się z części pisemnej i ustnej.

2. Egzamin pisemny dotyczy rachunkowości, statystyki i analizy działalności gospodarczej, to jest przedmiotów wchodzących w skład grupy II i III.

3. Egzamin ustny dotyczy wszystkich przedmiotów wchodzących w skład wszystkich pięciu grup. PKE może zwolnić od obowiązków zdawania egzaminu ustnego z tych przedmiotów, z których egzaminy pisemne zostały złożone z wynikiem co najmniej dobrym.

4. Osoby, posiadające dyplom biegłego księgowego w zakresie określonej specjalności, mogą ubiegać się o dodatkową klauzulę na dyplomie, stwierdzającą kwalifikacje specjalistyczne również w zakresie innych działów gospodarki narodowej. Warunkiem uzyskania takiej klauzuli jest zdanie dodatkowych egzaminów z przedmiotów wchodzących w skład grupy I, II i III w zakresie właściwej specjalności.

5. Szczegółowy zakres i tryb przeprowadzania egzaminów określi regulamin uchwalony przez PKE.

§ 6. 1. W skład PKE wchodzi przewodniczący i 14 osób, powoływanych przez Ministra Finansów na okres trzech lat, a mianowicie:

- 1) trzech samodzielnich pracowników nauki w zakresie rachunkowości,

- 2) pięciu przedstawicieli resortów reprezentujących podstawowe działy gospodarki narodowej,
- 3) trzech przedstawicieli Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- 4) trzech przedstawicieli Ministerstwa Finansów.

2. Obsługa techniczna i kasowa PKE należy do Ministerstwa Finansów.

§ 7. 1. PKE przeprowadza egzaminy w kompletach trzyosobowych, wyznaczanych każdorazowo przez przewodniczącego PKE.

2. Do przeprowadzania egzaminów z poszczególnych grup przedmiotów mogą być zapraszani specjaliści spoza PKE. Zaproszony egzaminator nabywa w zakresie reprezentowanej przez niego specjalności uprawnienia członka kompletu egzaminacyjnego; w skład kompletu egzaminacyjnego powinien jednak wchodzić co najmniej jeden członek PKE.

3. Terminy i miejsce egzaminów ogłasza przewodniczący PKE w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów.

4. Członkowie kompletów egzaminacyjnych (zarówno członkowie PKE, jak i zaproszeni egzaminatorzy) otrzymują wynagrodzenie w wysokości 15 zł za każdy przeprowadzony

egzamin piśmienny i ustny oraz 10 zł za każdy przeprowadzony egzamin ustny w razie składania tylko egzaminu ustnego.

5. Ewentualne diety i zwroty kosztów podróży należne członkom kompletów egzaminacyjnych pokrywane są przez Ministerstwo Finansów.

§ 8. 1. Przewodniczący PKE przedstawia Ministrowi Finansów wnioski dotyczące wpisania osób, które uzyskały dyplom biegłego księgowego, na listę biegłych uprawnionych do udziału w komisjach rewizyjnych przedsiębiorstw państwowych.

2. W okresie do dnia 31 grudnia 1959 r. PKE może w uzasadnionych przypadkach przyznać dyplom biegłego księgowego samodzielnym pracownikom nauki rachunkowości i innym osobom mogącym wykazać się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi w zakresie rachunkowości zwalniając te osoby w całości lub w części od obowiązku zdawania egzaminu.

3. Ocena udokumentowania, uzasadniającego częściowe lub całkowite zwolnienie od egzaminu, przeprowadza każdorazowo plenum PKE.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Minister Finansów: *T. Dietrich*

Załącznik do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lutego 1959 r. (poz. 108).

RAMOWY PROGRAM PAŃSTWOWEGO EGZAMINU DLA BIEGŁYCH KSIĘGOWYCH

Grupa I. Przedsiębiorstwo państwowe.

1. Planowanie w przedsiębiorstwie.

Planowanie jako podstawowa funkcja zarządzania. Planowanie w gospodarce socjalistycznej. Planowanie centralne, długo- i krótkookresowe. Narodowy plan gospodarczy, jego powiązania z budżetem. Planowanie w przedsiębiorstwie. Plany działalności eksploatacyjnej; ich rodzaje i wzajemne powiązania ze szczególnym uwzględnieniem planowania finansowego i kosztów. Podstawowe wskaźniki planu gospodarczo-finansowego. Planowanie operatywne. Planowanie inwestycji. Porównywalność danych z wykonania planu ze wskaźnikami planowymi.

2. Organizacja przedsiębiorstwa i zarządzanie nim.

Przedsiębiorstwo państwowe w gospodarce socjalistycznej. Cel działalności. Metoda zarządzania. Organizacyjny schemat przedsiębiorstwa. Podział pracy, kompetencji i odpowiedzialności. Systemy płac. Podstawowe problemy zarządzania i ich rozwiązywanie w praktyce. Organizacja służby księgowej w przedsiębiorstwie. Zarządzanie finansami. Zarządzanie działami technicznymi i technologicznymi. Przygotowanie i koordynacja pracy. Sprawozdania z wykonania pracy.

Grupa II. Rachunkowość.

Podstawowe założenia organizacyjne rachunkowości w przedsiębiorstwie i ich związek z branżą, organizacją przedsiębiorstwa, organizacją i technologią produkcji. Rachunkowość w zakresie działalności eksploatacyjnej: środki pieniężne w kasie, banku i rozrachunkach; rzeczowe składniki majątkowe; finansowanie przedsiębiorstw. Koszty: ewidencja, rozliczanie, kalkulacja. Określanie wyników działalności. Inwentaryzacja. Bilansowanie. Charakterystyczne cechy branżowe i ich uwzględnienie w rachunkowości. Związek rachunkowości z planowaniem. Koszty planowane i normowane. Technika rachunkowości analitycznej i syntetycznej. Organizacja kontroli wewnętrznej w przedsiębiorstwie. Oplacalność rachunkowości.

Grupa III. Statystyka, badanie i ocena działalności gospodarczej.

1. Statystyka w przedsiębiorstwie.

Ogólne wiadomości o statystyce. Współczynniki (liczby względne). Ich zastosowanie. Miary statystyczne i ich zasto-

sowanie w przedsiębiorstwie. Metoda statystyczna badań reprezentacyjnych w zakresie rachunkowości.

2. Badanie i ocena działalności gospodarczej przedsiębiorstw.

Przedmiot i metoda badania. Materiały badane. Badanie i ocena wyników działalności: akumulacji, bilansu produktów, wykorzystania urządzeń produkcyjnych, zaopatrzenia, zatrudnienia i wydajności pracy, kosztów własnych, działalności nieprzemysłowej. Badanie wyniku bilansowego. Badanie i ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstwa i jej zmian: ocena realności bilansu, badanie aktywów i pasywów w ich wzajemnym powiązaniu. Badanie działalności inwestycyjnej. Formułowanie wniosków ogólnych oraz wytycznych działalności na przyszłość.

Grupa IV. Wybrane podstawowe wiadomości z zakresu prawa.

1. Ogólne wiadomości z teorii prawa.

Państwo i prawo. Norma prawna. Przepisy prawa a norma prawna. Prawo w znaczeniu podmiotowym i przedmiotowym. Stosowanie prawa. Systematyka prawa. Poszczególne gałęzie prawa w państwie socjalistycznym.

2. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa administracyjnego, cywilnego i karnego.

Źródła prawa aktualnie obowiązującego. Organizacja administracji państwowej i postępowanie administracyjne. Organizacja gospodarki narodowej. Przedsiębiorstwo państwowe; jednostki nadrzędne. Samorząd robotniczy. Aparat kontroli i funkcje nadzoru — organizacja, kompetencje, funkcjonowanie. Organizacja sądownictwa i prokuratury. Postępowanie sądowe cywilne i karne. Arbitraż państwowy. Postępowanie arbitrażowe. Elementy prawa cywilnego. Główne rodzaje zobowiązań. Szczególne stosunki umowne między jednostkami gospodarki uspołecznionej. Elementy prawa weksłowego. Przedawnienie i prekluzja. Elementy prawa karnego istotne z punktu widzenia przedsiębiorstw państwowych (prześpięstwa urzędnicze i inne w świetle kodeksu karnego i ustaw specjalnych). Wybrane zagadnienia z zakresu prawa pracy (umowa o pracę, regulaminy pracy, urlopy, czas pracy). Różne zagadnienia prawne: umarzanie nieściągalnych należności. Odpisywanie ubytków, mank i strat, dysponowanie zbędnymi środkami materialnymi w przedsiębiorstwie, odpowiedzialność materialna pracowników.

3. Wybrane zagadnienia z zakresu prawa finansowego.

System finansowy przedsiębiorstw państwowych (ogólne zasady finansowania działalności eksploatacyjnej i inwestycyjnej, powiązanie przedsiębiorstw z budżetem państwa, fundusze i rezerwy). Obieg pieniężny i rozliczenia (obrotówkowy, planowanie kasowe, rozliczenia za dostawy, roboty i usługi, rozliczenia z innych tytułów). Kredyt (system kredytowy, kredyty krótko- i długoterminowe). Ubezpieczenia rzeczowe. Podatki, ze szczególnym uwzględnieniem podatku obrotowego i podatku od wynagrodzeń.

4. Przepisy prawne dotyczące rachunkowości.

Przepisy dotyczące organizacji rachunkowości (organizacja komórek rachunkowości, plany kont, zasady prowadzenia rachunkowości, ogólne i szczegółowe). Przepisy dotyczące bilansowania i inwentaryzacji. Przepisy związane ze sprawozdawczością okresową, przyjmowaniem i zatwierdzaniem

sprawozdań. Przepisy dotyczące głównych księgowych, rewidentów i biegłych.

Grupa V. Metody i technika pracy biegłego księgowego.

Biegły księgowy, jego obowiązki i prawa. Etyka zawodowa. Odpowiedzialność biegłego. Metody i technika badania. Podstawowe czynności badania. Środki uzyskiwania dowodu prawidłowości prowadzenia ksiąg i sporządzania sprawozdań finansowych. Rodzaje badania. Metody badania: badanie pełne, badanie wyrywkowe. Technika badania: planowanie pracy, rejestrowanie przebiegu i rezultatów pracy (odpisy dowodów, zabezpieczanie dowodów, oświadczenia stron). Podstawowe zasady badania: dokładność, bezstronność, rzetelność, terminowość. Przebieg badania: prace przygotowawcze, badanie właściwe, zakończenie badania. Prezentacja rezultatów badania: treść i układ orzeczenia biegłego, formułowanie wniosków biegłego. Szczegółowe metody badania prawidłowości prowadzenia ksiąg, sporządzania sprawozdań finansowych i dokonywania podziału zysku i odpisów na fundusze specjalnego przeznaczenia.

109

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 6 marca 1959 r.

o zmianie zarządzenia z dnia 26 czerwca 1958 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od opłaty skarbowej niektórych grup osób lub niektórych przedmiotów tej opłaty.

Na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 1958 r. Nr 1, poz. 1) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 1958 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia od opłaty skarbowej niektórych grup osób lub niektórych przedmiotów tej opłaty (Monitor Polski Nr 53, poz. 311) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 4:

a) w lit. c) skreśla się wyrazy „mineralnych i drzewnych” i dodaje się wyrazy „lub artykułów reglamentowanych”;

b) po lit. d) dodaje się lit. e) w brzmieniu:

„e) przydziału sadzonek na zalesienie gruntów lub o stwierdzenie zalesienia albo o uznanie gruntu za leśny”;

2) w § 2 po pkt 3 dodaje się nowy pkt 4 w brzmieniu: „4) informacje adresowe udzielane organom pocztowym dla ustalenia adresów odbiorców przesyłek pocztowych.” i tak uzupełnioną treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Opłatę skarbową za zejście na grunt i zbadanie stanu indywidualnego budynku gospodarczego lub jego części przed wydaniem pozwolenia na użytkowanie albo poświadczania o jego stanie technicznym pobiera się w niższej wysokości 50 zł.”;

3) w § 3 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zwalnia się od opłaty skarbowej poświadczenia na rachunkach lub innych dokumentach wydawanych pracownikom jednostek budżetowych, podmiotów gospodarki społecznej lub organizacji politycznych, społecznych i zawodowych, będących w delegacji służbowej, stwierdzające, że ceny wymienione w tych rachunkach nie są wygórowane lub że w danej miejscowości nie ma hotelu albo domu noclegowego.”;

4) w § 4 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2—6 w brzmieniu:

„2. Zwalnia się od opłaty skarbowej zezwolenia na za-

meldowanie wychowanków państwowych domów małych dzieci, domów młodzieży lub domów starców.

3. Zwalnia się od opłaty skarbowej — z zastrzeżeniem wzajemności — wizy udzielane cudzoziemcom-obywatelom tych państw obcych, z którymi zawarto odpowiednie porozumienia.

4. Opłatę skarbową za pozwolenie na użytkowanie indywidualnego budynku gospodarczego pobiera się w niższej wysokości 20 zł.

5. Opłatę skarbową za zezwolenie na posiadanie wiatrówki pobiera się w niższej wysokości 40 zł.

6. Opłatę skarbową za przedłużenie ważności zezwoleń na prowadzenie na obszarze powiatu, z wyjątkiem miejscowości uzdrowiskowych, przedsiębiorstwa publicznego transportu drogowego drożkami konnymi obniża się do wysokości 200 zł.”;

5) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. 1. Zwalnia się od opłaty skarbowej pełnomocnictwa wystawiane przez jednostki budżetowe, podmioty gospodarki społecznej oraz organizacje polityczne, społeczne i zawodowe, a także, bez względu na osobę wystawcy, odpisy pełnomocnictw procesowych przeznaczonych dla osób uczestniczących w sprawie.

2. Zwalnia się od opłaty skarbowej poświadczane notarialnie lub przez prezydów rad narodowych pełnomocnictwa upoważniające do odbioru z poczty korespondencji, przesyłek i pieniędzy oraz do odbioru dokumentów z urzędów i instytucji.

3. Opłatę skarbową za poświadczane notarialnie lub przez prezydów rad narodowych pełnomocnictwa szczególne upoważniające do wykonania innych czynności niż wymienione w ust. 2 pobiera się w niższej wysokości 20 zł.”

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Trendola